

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Centraal District Rotterdam

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

26 mei 2009 / rapportnummer 2245-17

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeente Rotterdam heeft het voornemen om de hoofdlijnen voor de ontwikkeling van het gebied Centraal District Rotterdam (voorheen Stationskwartier) in een structuurvisie vast te leggen. Het gaat onder andere om de toevoeging van kantoren, woningen, voorzieningen, parkeerplaatsen en bijbehorende infrastructuur. De structuurvisie moet de basis vormen voor de bestemmingsplannen, die het voornemen planologisch vastleggen. Ten behoeve van de besluitvorming over de structuurvisie wordt de plan-m.e.r.-procedure gevolgd.¹

De Commissie voor de m.e.r. beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een heldere omschrijving van de onderdelen van de structuurvisie en de autonome ontwikkelingen in en rondom het plangebied, waarmee duidelijk wordt hoe het huidige (stedenbouwkundig) plan zich verhoudt tot het eerdere plan waarvoor een m.e.r.-procedure is doorlopen.
- Inzicht in de keuzemogelijkheden voor de structuurvisie, mede op basis van de “milieuruimte” in het plangebied.
- Een beschrijving van optimalisatiemogelijkheden van het voornemen vanuit het milieubelang.
- Een publieksvriendelijke samenvatting van het MER, voorzien van overzichtelijk en ‘leesbaar’ kaartmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie reikwijdte en detailniveau voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Voorgeschiedenis

Voor de ontwikkeling van het plangebied is eerder een m.e.r.-procedure doorlopen, gekoppeld aan de vaststelling van een (ontwerp) bestemmingsplan.² Deze bestemmingsplanprocedure is stilgelegd. De huidige procedure wordt gebaseerd op een nieuw stedenbouwkundig plan. Ten opzichte van de eerdere procedure wordt een aantal planelementen inmiddels gezien als autonome ontwikkeling, aangezien daarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Hoewel een aantal uitgangspunten is gewijzigd ten opzichte van de eerdere procedure, zal veel informatie uit het eerdere MER bruikbaar zijn voor de onderhavige procedure. De Commissie adviseert om zoveel mogelijk gebruik te

¹ Zie bijlage 1 voor een overzicht van procedurele gegevens, betrokken documenten en de samenstelling van de Commissie.

² Het MER “Rotterdam Centraal” is op 17 februari 2006 gepubliceerd. Op 27 april 2006 heeft de Commissie een toetsingsadvies uitgebracht over het MER en de aanvulling daarop (rapportnummer 1165-97).

maken van de informatie die is verzameld in het kader van de eerdere m.e.r.-procedure.

2.2 Doel, beleidskader en ambities voor de structuurvisie

Met de structuurvisie wordt beoogd om de ruimtelijke ontwikkeling van het Centraal District vast te leggen, met voldoende flexibiliteit voor de nadere uitwerking en fasering van de verschillende planonderdelen. De structuurvisie en het bijbehorende MER geven inzicht in de onderlinge samenhang tussen de planonderdelen en de cumulatieve (milieu)effecten daarvan.

In de notitie reikwijdte en detailniveau worden verschillende beleidskaders en autonome ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied genoemd, die (mogelijk) relevant zijn voor het voornemen. Geef in het MER aan tot welke randvoorwaarden en uitgangspunten deze kaders leiden en wat de consequenties voor (onderdelen van) het voornemen zijn. Ga daarbij in ieder geval in op de volgende beleidsplannen:

- Masterplan Rotterdam Centraal (2001);
- Stadvisie Rotterdam, ruimtelijke ontwikkelingsstrategie 2030 (2007);
- concept Binnenstadplan 2008-2020 (2008);
- Mobiliteits- en Milieuplan Binnenstad;
- Weena I Glocal City District, gebiedsconcept Stationskwartier (2007);
- Stedenbouwkundig plan Centraal District Rotterdam (2008).

Het gebiedsconcept en het stedenbouwkundig plan leiden tot ambities voor de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast zijn er op diverse bestuursniveaus ambities op het gebied van onder andere mobiliteit, milieu en duurzaamheid. Werk deze ambities in het MER verder uit, zodanig dat:

- de afbakening van planonderdelen en alternatieven kan worden onderbouwd en duidelijk is waarom andere mogelijkheden buiten beschouwing worden gelaten;
- planonderdelen en alternatieven kunnen worden beoordeeld op doelbereik.

2.3 Besluitvorming

De structuurvisie zal nog geen volledige uitwerking van planonderdelen bevatten. De nadere uitwerking vindt plaats in bestemmingsplannen, waarvoor eventueel besluit-m.e.r.-procedures zullen worden gevolgd. De Commissie gaat ervan uit dat de gemeente bij de structuurvisie een uitvoeringsprogramma opneemt met daarin:

- welke concrete acties uit de structuurvisie volgen en welke instrumenten daarbij zullen worden gebruikt;
- welke vervolgbesluiten nodig zijn om onderdelen te realiseren en wie daarbij de betrokken actoren zijn;
- welke doorwerking de structuurvisie zal hebben in andere plannen, zoals bijvoorbeeld bestemmingsplannen;
- welke inbreng van andere actoren (medeoverheden en andere publieke en private of particuliere actoren) nodig is, bijvoorbeeld omdat het voor het bereiken van duurzaamheidsdoelen nodig wordt geacht om verantwoordelijkheden te verbinden met de provincie of andere actoren.

3. VOORNEMEN EN ALTERNATIEVEN

De voorgenomen ontwikkeling van het plangebied is vastgelegd in het stedenbouwkundig plan. Het uitwerkingsniveau van dit plan is zodanig dat er weinig ruimte is voor alternatieven of varianten die tegen elkaar afgewogen kunnen worden. Ten opzichte van de eerdere m.e.r.-procedure is deze ruimte verder beperkt, doordat sommige planonderdelen inmiddels gezien moeten worden als autonome ontwikkeling, omdat daarover in andere kaders al besluitvorming heeft plaatsgevonden.

De aspecten geluidhinder, luchtkwaliteit en externe veiligheid vormen belangrijke randvoorwaarden voor de planonderdelen. Geef aan welke belemmeringen en (milieu)knelpunten er zijn in het plangebied en onderzoek de “milieuruimte” voor de verschillende onderdelen (plots) van het plan, afzonderlijk en in samenhang, op basis van de wet- en regelgeving. Geef inzicht in de keuzemogelijkheden die resteren voor de structuurvisie. Geef aan op welke wijze en met welke maatregelen het plan geoptimaliseerd kan worden vanuit milieuoogpunt. Daarbij spelen aspecten als leefbaarheid, gezondheid, energiegebruik en klimaatbestendigheid een belangrijke rol. Zie ook hoofdstuk 4 van dit advies.

Referentiesituatie

Met de referentiesituatie wordt de huidige situatie bedoeld inclusief de autonome ontwikkelingen in het studiegebied. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Daarbij moet worden uitgegaan van huidige activiteiten in het plan- en studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Geef aan hoe de huidige situatie verandert als gevolg van deze ontwikkelingen. Besteed specifiek aandacht aan de planonderdelen die in de eerdere procedure nog onderdeel van het voornemen waren (zoals de OV-terminal, Weenatunnel, Kruispleingarage en EKP). Voor zover over deze activiteiten nog onzekerheden bestaan kan worden uitgegaan van verschillende scenario's.

4. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

4.1 Algemeen

Gebruik in het plan-MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem tenminste één kaart op met daarop alle gebruikte topografische aanduidingen.

De notitie reikwijdte en detailniveau bevat een aanzet voor een toetsingskader, waaraan de alternatieven zullen worden getoetst. Dit toetsingskader dient in het MER nog te worden uitgewerkt naar meetbare criteria. Maak in het MER duidelijk onderscheid tussen toetsing aan doelbereik (de mate waarin het voornemen leidt tot realisatie van de doelstellingen/ambities van de gemeente en andere betrokken partijen) en milieueffecten.

De Commissie adviseert zoveel mogelijk gebruik te maken van de informatie die is verzameld in het kader van het MER uit 2006. In de volgende paragrafen geeft de Commissie nog een aantal specifieke aanbevelingen, aanvullend op de notitie reikwijdte en detailniveau.

4.2 Verkeer en vervoer

Beschrijf de verkeersstromen van zowel het totale stationsgebied als die welke door de verschillende onderdelen van het plan (plots) worden veroorzaakt. Ga daarbij niet alleen in op autoverkeer en parkeren, maar ook op de andere vervoerwijzen en de verdeling daartussen, de modal split. Bij de alternatieven moet worden ingegaan op maatregelen die de modal split kunnen beïnvloeden. Maak duidelijk welke invloed de twee verschillende scenario's voor de mobiliteitsmaatregelen in samenhang met maatregelen in het plangebied kunnen hebben.

4.3 Woon- en leefomgeving

4.3.1 Geluid en trillingen

Beschrijf de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer en railverkeer voor de referentiesituatie en bij realisatie van het voornemen ter hoogte van de (bestaande en nieuwe) geluidgevoelige bestemmingen. Geef voor zover mogelijk inzicht in het aantal geluidgehinderden. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de eisen uit de Wet geluidhinder en onderliggende regelingen. Toon aan dat geplande woningen (en andere geluidgevoelige bestemmingen) binnen acceptabele geluidnormen gerealiseerd kunnen worden.

Het geluid ten gevolge van het emplacement dient berekend te worden op basis van de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai". Houdt rekening met het feit dat op korte termijn sprake is van een vergunningprocedure met een bepaalde aangevraagde geluidbelasting voor het emplacement.

Geef in het MER aan welke mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om het aantal geluidgehinderden te beperken.

4.3.2 Luchtkwaliteit

Geef in het MER aan waar in de referentiesituatie en bij realisatie van het voornemen kritische locaties voorkomen binnen het studiegebied waar grenswaarden (mogelijk) worden overschreden voor:

- jaargemiddelde concentratie PM₁₀ en NO₂;
- 24-uurgemiddelde concentratie PM₁₀.

Besteed daarnaast aandacht aan PM_{2,5}. Geef aan wat de oorzaken van overschrijdingen zijn.

Beschrijf in kwalitatieve zin hoe de voorgenomen ontwikkelingen inspelen of invulling geven aan de doelstelling om de luchtkwaliteit te verbeteren en de blootstelling van mensen te reduceren. Wanneer de uitgangspunten van de ontwikkelingen afgebakend zijn qua omvang, locatie en moment van realisatie is het wenselijk het kwalitatieve beeld aan te vullen met berekeningen aangaande de luchtkwaliteit, conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. De resultaten dienen getoetst te worden aan de grenswaarden³ zoals opgenomen in de Wet milieubeheer.

Geef aan wat de relatie van de ontwikkelingen –of maatregelen- is tot het (ontwerp)NSL en op welke wijze wijzigingen van de in deze structuurvisie ge-

³ Het toetsingskader op pagina 22 van de notitie reikwijdte en detailniveau spreekt nog van "plandrempels". Deze zijn inmiddels niet meer van kracht.

noemde ontwikkelingen dan wel van het (ontwerp)NSL van invloed zijn op elkaar, inhoudelijk en qua proces.

4.3.3 Leefbaarheid en gezondheid

De Commissie adviseert in het MER op globaal niveau inzicht te geven in de effecten van het plan op de leefbaarheid en gezondheid. Geef in het MER inzicht in de locaties waar gezondheidsschade zou kunnen optreden door luchtverontreiniging, geluidhinder, externe veiligheid en barrièrewerking. Laat zien waar zich gevoelige objecten of personen⁴ in het studiegebied bevinden. Beschrijf mitigerende maatregelen die negatieve gevolgen kunnen beperken of voorkomen.⁵

4.4 Duurzaamheid/klimaatbestendigheid

In de notitie reikwijdte en detailniveau is aangegeven dat duurzaamheid en klimaat belangrijke thema's zijn in het MER.

Onder duurzaamheid wordt in de notitie reikwijdte en detailniveau vooral bedoeld op energiegebruik en "cradle to cradle". Geef in het MER aan op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze thema's. Besteed aandacht aan energievoorziening en -besparing, bijvoorbeeld warmte- en koudeopslag in de ondergrond en/of de mogelijkheden om onderdelen in het kader van energievoorziening en -besparing te koppelen. De ene functie kan bijvoorbeeld rest-energie, warmte of koeling doorgeven aan andere functies.

Klimaatverandering heeft naar verwachting relatief grote effecten in stedelijke gebieden. De belangrijkste effecten in het stedelijk gebied zijn hitte-eilandeffect, verslechtering van de luchtkwaliteit, wateroverlast en droogte. Dit heeft gevolgen voor de gezondheid en leefbaarheid in de stad. Geef in het MER aan welke ontwikkelingen in het plan- en studiegebied elkaar onderling op het punt van klimaatverandering kunnen beïnvloeden, positief of negatief. Beschrijf de maatregelen die kunnen worden getroffen ten aanzien van klimaatadaptatie.⁶ Ga daarbij in op:

- de noodzaak tot het vergroten van de waterberging- en afvoercapaciteit;
- het tegengaan van en inspelen op het effect van de stijgende temperatuur en lokaal optredende hitte-eilanden;
- het tegengaan van effecten door langere periode van droogte (bijvoorbeeld voor bomen, open water en funderingen).

Houd hierbij in het MER rekening met een 'worst-case' scenario dat kan optreden.⁷

⁴ Gevoelige groepen zijn kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten; objecten bijvoorbeeld scholen, kinderdagverblijven, verpleeghuizen en woningen.

⁵ Zie ook <http://www.gezondheidinmer.nl/isurvey>.

⁶ In recente publicaties zijn hiervoor aanknopingspunten te vinden, zoals:

- "Klimaatverandering in Nederland; uitdagingen voor een leefbare stad", TNO, oktober 2008;
- "Wegen naar een klimaatbestendig Nederland", Planbureau voor de Leefomgeving, april 2009 (publicatienummer 500078001).

⁷ De hier genoemde begrippen komen voort uit de Nationale adaptatiestrategie. De nu bekende vier klimaatscenario's van het KNMI zijn bepalend voor wat betreft het toekomstige klimaat.

4.5 Overige milieuaspecten

Naast de in tabel 4.2. van de notitie reikwijdte en detailniveau genoemde thema's adviseert de Commissie om in het MER aandacht te besteden aan de effecten op verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Besteed aandacht aan de verkeersveiligheid van met name fietsers en voetgangers en de afwikkeling van de drukke stromen langzaam verkeer van en naar de verschillende planonderdelen. Besteed ook aandacht aan het voorkomen van sociaal onveilige plaatsen, hoeken en gangen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam.

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Rotterdam.

Besluit: vaststelling structuurvisie

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D11.2

Activiteit: De structuurvisie legt op hoofdlijnen de ontwikkeling van het Centraal District Rotterdam vast. Op een aantal locaties is nieuwbouw of uitbreiding van kantoren, woningen, voorzieningen en parkeerplaatsen gepland.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Planm.e.r. Centraal District Rotterdam, notitie Reikwijdte en Detailniveau, gemeente Rotterdam, 3 december 2008;
- Centraal District Rotterdam, Stedenbouwkundig Plan 2007, gemeente Rotterdam; vastgesteld door college van b&w op 5 februari 2008.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

advies aanvraag: 25 maart 2009

advies reikwijdte en detailniveau: 26 mei 2009

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de notitie reikwijdte en detailniveau als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

ir. J.E.M. Lax

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ir. P.P.A. van Vugt

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Centraal District Rotterdam

De gemeente Rotterdam heeft het voornemen om de hoofdlijnen voor de ontwikkeling van het gebied Centraal District Rotterdam (voorheen Stationskwartier) in een structuurvisie vast te leggen. Het gaat onder andere om de toevoeging van kantoren, woningen, voorzieningen, parkeerplaatsen en bijbehorende infrastructuur. De structuurvisie moet de basis vormen voor de bestemmingsplannen, die het voornemen planologisch vastleggen. Ten behoeve van de besluitvorming over de structuurvisie wordt de plan-m.e.r.-procedure gevolgd.

ISBN: 978-90-421-2723-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

